

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

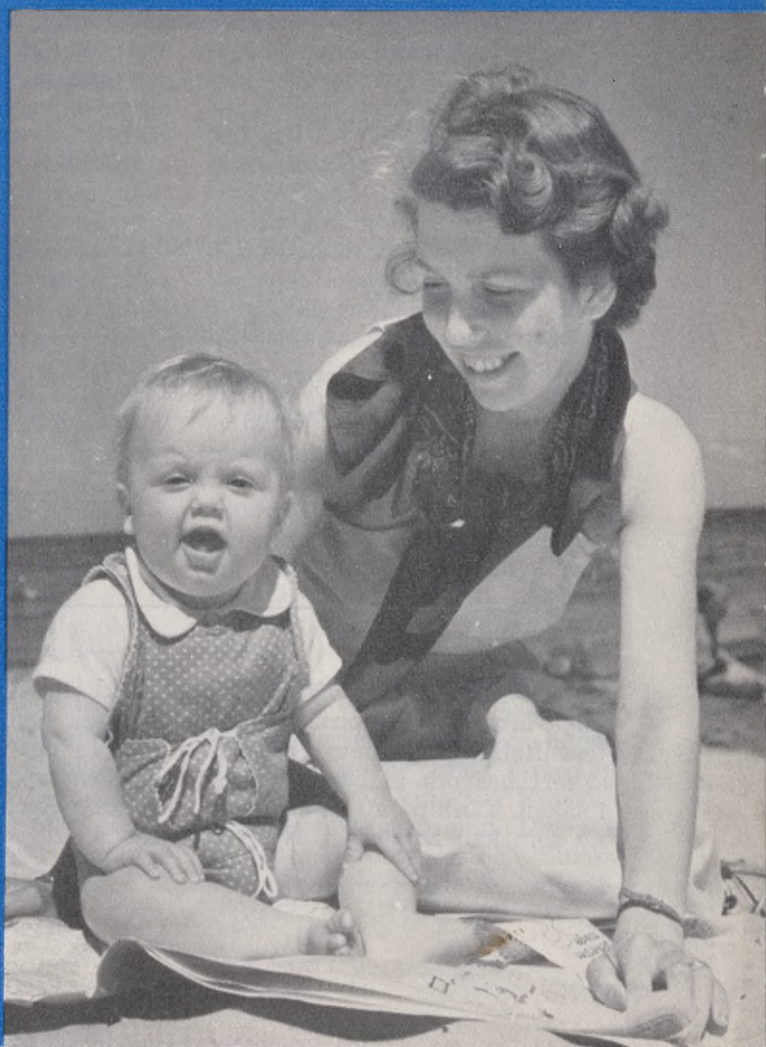
Diabetes

Swedish Diabetic Journal

DE
SOCKER
SJUKAS
TIDSKRIFT

NR 3
ÅRGÅNG 4
JUNI 1954

RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA

Bjurholmsplan 30, Stockholm Sö.

Postgiro 24 08 81.

Ordförande: Aktuarie Curt Arnewi, Rosengatan 14,
Sundbyberg. Tel. 28 38 79.

Sekreterare: Herr Hans Fagerberg, Bjurholmsplan 30,
Stockholm Sö. Tel. 43 72 30.

Kassaförv.: Revisor A. Åsbrink, Abrahamsbergsvägen
19, Bromma. Tel. 26 40 24.

Riksförbundets ombudsman: Karl-Erik Bergström, Box
31 82, Karlskoga. Tel. 30 751.

Riksförbundets tidskrift:

DIABETES, De Sockersjukas Tidskrift, Eslövsvägen 7,
Johanneshov. Postgiro 50 07 75. Tel. 48 84 71.

Annons- och distributionsavdelning Tel. 20 65 42

Prenumerationspris: Helår 6 nr 5: 25

Lösnummer 1: —

UR INNEHÅLLET

Glad sommar	sid. 3
De sockersjukas specialklinik	„ 5
Krönikan av Petter	„ 19
Från lokalföreningarna	„ 22
En nyhet för diabetikerna	„ 24

AB Boktryckerivara, Sthlm 1954

De sockersjukas ... forts. fr. sid 18
unga läkare vid Svenska Diabete-
stiftelsens sjukhem. Det går
säkert bra om vi bara gör slag
i saken. Tänk på att vi är många
nu som kan ilskna till. När spe-

cialkliniken kom till var det bara
en enda man som tappade tålamo-
det. Ja det var åtminstone bara
en som tappade det på det rätta
sättet. Gack och gör samma-
lunda.
Eric

Diabetes DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

Årgång 4
3 - 1954

Utgiven av RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA
Postgiro 50 07 75

Redaktör och ansvarig utgivare: Disp. Eric Nordelius, Eslövsvägen 7, Johanneshov Tel. 48 84 71
Annons- och distributionsavd. Tel. 20 65 42

GLAD SOMMAR

När ni får det här numret av Diabetes är det full sommar och det stora flertalet av läsarna passar väl på att koppla av en smula och hämta krafter till höstens arbete. Vi skall därför inte trötta er med alltför långa utläggningar om våra problem den här gången. Men ni behöver ju ha någon lätt lektyr när ni dåsar i hängmattan och därför har vi i det här numret passat på att berätta om en av de ljusare sidorna på diabetesfronten just nu, nämligen Svenska Diabetesstiftelsens specialklinik för diabetiker, som nu har verkat i nära fyra år.

En annan ljus sida är förbundets Riksstämma, som hölls i Norrköping under pingstdagarna. Det var ett verkligt nöje att få vara med där och träffa diabetiker från hela landet under några dagar av både intensivt arbete och festlig samvaro. Till Norrköping hade kommit delegater från ett fyrmtotal av våra lokalföreningar, och tillsammans med anhöriga som följt med blev det en samling på 100-talet personer som mötte upp till Riksstämman. Det

var ingen nedtryckt och pessimistisk samling utan en energisk och målmedveten grupp diabetiker som alla såg ljus på framtiden och var fast beslutna att med gemensamma krafter kämpa för en drägligare tillvaro och en vidgad forskning. I den andan inleddes förhandlingarna på pingstafton och i samma anda avslutades de på annandagens eftermiddag. Då hade man hunnit med att besluta om inrättandet av ett läkarråd inom Riksförbundets ram i syfte att ytterligare stärka samarbetet med den svenska läkarkåren. Man hade anslagit 17.200 kronor till Docent Rolf Luft vid Serafimerlasarettet i Stockholm för den diabetesforskning som han där håller på med i samband med hypofysoperationerna. Dessutom fick förbundsstyrelsen fullmakt att ytterligare utdela ett belopp upp till 10.000 kronor till diabetesforskningen. Mitt under förhandlingarna inflöt förresten ytterligare tillskott till Riksförbundets forskningsfond. Det var Eskilstunaföreningen och Stockholmsföreningen som överlämnade

de 2.500 respektive 2.000 kronor till den vetenskapliga forskningen. I bägge dessa föreningar var det arbetscirkelns damer som genom idogt arbete förfärdigat en mängd förnämliga alster, vilka de sedan lottat ut eller sålt. Och det var överskottet på detta som de nu överlämnade till Riksförbundets forskningsfond. Heder åt dessa bägge föreningar och speciellt åt de alltid lika energiska och intresserade damerna i de bägge arbetscirkelarna, ingen nämnd men heller ingen glömd. Man hann också med att fatta beslut om representation från Riksförbundet vid International Diabetes Federations kongress i Cambridge 1955 och vid Interskandinaviska

Diabetikerkommitténs sammanträde i höst. Apropå det Interskandinaviska samarbetet hade vi nöjet att vid Riksstämman som gäster se representanter både från Danmarks och Norges diabetesorganisationer. Från Danmark var det Bokhandlare Viggo Stenberg och från Norge hade kommit såväl Landsförbundets ordförande Dagfinn Kluge som dess huvudläkare, med. dr. Erling Wang. Vid förhandlingarna hade vi mycken glädje av de värdefulla råd och tips som dessa bägge slagkraftiga organisationer lämnade genom sina representanter. När vi kom till styrelsevalet blev det i huvudsak omval och

forts. sid 8

Från Riksstämman. Norrköpings Stadsfullmäktiges ordförande tar en svängom med sin fru.

DE SOCKERSJUKAS SPECIALKLINIK

Svenska Diabetesstiftelsens Sjukhem

År 1948 kom den statliga sockersjukeutredningens betänkande ut i tryck och vi diabetiker kunde med tillfredsställelse konstatera att den innehöll en mångfald kloka och förnuftiga förslag såväl vad det gällde själva diabetesvården som organiserandet av den vetenskapliga forskningen.

En av de detaljer som vi diabetiker satte stor tillit till och hoppades mycket av, var utredningens förslag om inrättandet av en specialklinik för diabetiker. I betänkandet påpekades att inrättandet av en dylik specialklinik var absolut nödvändigt för att ämnesomsättningsforskningen skulle kunna hålla intim kontakt med de kliniska frågeställningarna och forskningens resultat direkt komma diabetesvården tillgodo.

Utredningen hade föreslagit att den tilltänkta specialkliniken skulle få tre uppgifter:

1. Att vara en kvalificerad sjukvårdsavdelning för behandlingsinställning och specialvård av diabetiker.

2. Att vara en institution för klinisk vetenskaplig forskning rörande diabetes, vilken kunde förmedla forskningens rön till den praktiska diabetesvården.

3. Att vara en anstalt för specialutbildning och undervisning såväl åt dem som vetenskapligt bearbeta diabetesproblemen, som åt dem vilka handha den praktiska diabetesvården, d. v. s. läkare,

sjuksköterskor, laboratoriepersonal etc.

Som kvalificerad sjukvårdsavdelning för behandlingsinställning och specialvård av diabetiker ansåg man att specialkliniken borde dels direkt betjäna de sockersjuka inom en viss upptagningsrådjong, dels också tjäna som remissinstans för sådana diabetesfall från hela landet som av en eller annan anledning äro i behov av specialvård.

Det hela lät ju synnerligen förnuftigt och hos många diabetiker tänades en förhoppning att — nu äntligen kunde man vänta sig en verklig kraftansträngning från myndigheternas sida för att i hela landet organisera en någorlunda enhetlig och mera omsorgsfull diabetesvård.

En diabetiker ilsknar till

Som alla vet gick det nu inte så väl, och ännu i dag, efter sex år, ligger betänkandet och möglar hos Kungl. Inrikesdepartementet. Några som helst åtgärder för att söka realisera utredningens förslag har inte vidtagits av departementet, möjligen med undantag av att man plockat fram betänkandet och dammat av det varje gång de sockersjuka på olika vägar efterlyst reella åtgärder. Efter att förgäves ha väntat i två år på att betänkandet skulle leda till något resultat, brast en dag tålamodet för 1 av Sveriges 60.000

diabetiker. D. v. s. det brast kanske för många av oss men i det här speciella fallet gav detta ett synnerligen påtagligt resultat.

Diabetikern ifråga var av den bestämda uppfattningen att den omtalade specialkliniken till varje pris måste komma till stånd skyndsammast möjligt. Han var dessutom i den lyckliga omständigheten att han förfogade över en summa pengar och kontaktade så en av våra förnämsta diabetes-specialister, docent Jakob Möllerström för att närmare ventilera möjligheterna av att på privat väg organisera en specialklinik för diabetes. Efter noggranna överväganden fann man det vara lyckligast om den tilltänkta diabeteskliniken kunde inlemmas i den år 1949 bildade Svenska Diabetesstiftelsen, och det hela utmynnade i att den »otålmodige» diabetikern, Direktör Martin Rind, Stocksund redan på våren 1950 till Svenska Diabetesstiftelsen överlämnade en gåva på 200.000 kronor av vilket belopp $\frac{2}{3}$ skulle utgöra en grundplåt till Diabetesstiftelsens egen specialklinik för sockersjuka.

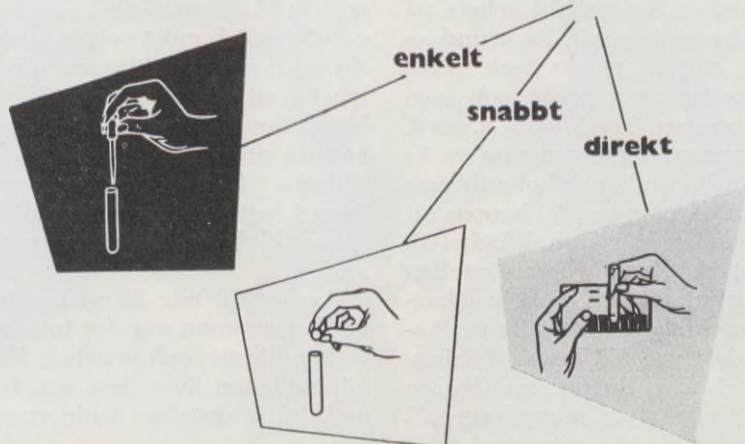
Stiftelsen lät inte gräset gro under fötterna utan satte full fart med att realisera det hela. Detta gick så mycket lättare som specialkliniken hade varit ett önskemål ända sedan stiftelsens tillblivelse. Planer på dess utformande var redan utarbetade och nu hade man det nödvändiga startkapitalet. Sedan 1934 hade ett privat sjukhem, Syster Anna Nordbergs sjukhem på Frejgatan 32 i Stockholm så småningom utvecklats till en klinik för sockersjuka. Över

3.000 diabetiker hade där under årens lopp fått vård och behandling. Där tillämpades för första gången en princip vid behandlingen som tog hänsyn till den dygnsrytm i ämnesomsättningen, vilken sammanhänger med den rytmiska leverfunktionen, upptäckt år 1927 av den svenske forskaren Erik Forsgren. Sedan 1939 samarbetade detta sjukhem med B. A. Hjorts avdelning för ämnesomsättningsforskning vid Wenner-grens-Institutet. Denna avdelning hade just tillkommit för att bereda möjlighet till ett vetenskapligt studium av de dygnsrytmiska omsättningsprocesserna bl. a. vid sockersjukan. Av Diabetesstiftelsens grundande medlemmar var bl. a. medicinalrådet Byttner, professor Hjalmar Holmgren och överläkaren vid Sachska barnsjukhuset, docent Henning Magnusson särskilt intresserade att stiftelsen för den erhållna gåvan skulle inlösa ovannämnda sjukhem. Där fanns redan en förnämlig laboratorieutrustning, och genom en del förbättringar av lokaliteterna samt nyanskaffning av diverse utrustning skulle man kunna åstadkomma just en sådan specialklinik som den statliga utredningen föreslagit; om än i något förminskad skala vad det gällde antalet vårdplatser. Man tog upp förhandlingar med ägaren till sjukhemmet och dessa ledde snabbt till resultat. På hösten 1950 övertogs sjukhemmet av Svenska Diabetesstiftelsen och ombyggnad, upprustning samt renovering av den nya kliniken satte fart. Redan samma år kunde så landets

forts. sid 10

CLINITEST

gör urinsockerbestämningar

Allt som erfordras för sockerbestämningar i urin finns i *Clinitest*-etuiet, som kan användas var som helst, när som helst. De *Clinitest* reagenter som levereras med detta etui ger ett kopparreduktionsprov med alla reagenser koncentrerade i en enda reagent. Uppvärmning är icke erforderlig, då varje reagent åstadkommer den nödvändiga temperaturförhöjningen. Man lägger endast en *Clinitest* reagent i provröret med den rätta kvantiteten utspädd urin, inväntar reaktionen och jämför sedan med färgskalan. *Clinitest* ger snabb, bekväm och pålitlig urinsockerbestämning. Litteratur kan erhållas från vår representant.

AMES COMPANY, INC.

Elkhart, Indiana

Ensamrepresentant: APOTEKARNES DROGHADELSAKTIEBOLAG
STOCKHOLM — GÖTEBORG — MALMÖ

Glad sommar forts. fr. sid 4

vi konstaterade med stor tillfredsställelse att vi som ordförande i Riksförbundet fick behålla Curt Arnewi som ju setat ordförande sedan 1950 och i många år lagt ned ett fantastiskt arbete på de sockersjukas sak. På grund av en del bortfall måste dock några kompletteringar göras och som ny i styrelsen invaldes bl. a. med dr. Gunnar Englesson som ju är både ordförande och koloniläkare i Malmöföreningen. Vi hoppas att också denna åtgärd skall bidra till att stärka samarbetet mellan Riksförbundet och diabetesläkarna i landet. Till Riksstämman hade både Tyra Tiljkens, Hälsingborg och Carl Svedström, Örebro avlagt sig styrelseuppdragen i förbundet då de inte ansåg sig

orka med förnyade mandat. Det var med stor tveksamhet Riksstämman biföll detta då vi, som Curt Arnewi i ett tack till dem bägge påpekade, alltid kommer att sakna de kloka råd och det goda stöd dessa bägge i många år gett Riksförbundet och de sockersjuka. Även redaktionen vill uttrycka sitt varma tack till dem bägge för allt vad de utträttat och hoppas att vi, trots att de trätt tillbaka från styrelseposterna, även i fortsättningen får påräkna deras kloka råd och moraliska stöd.

Som alltid när de sockersjuka strålar samman var det inte bara förhandlingar och arbete i Norrköping, utan även fest och trevnad. På pingstafton hade vi supé

forts. sid 14

Från Riksstämman, Malmö, Göteborg och Stockholm i skön blandning.

Från Riksstämman, Kristinehamn och Köpenhamn i ännu skönare blandning.

De sockersjukas . . . forts. fr. sid 6
första och fortfarande enda specialklinik för diabetes öppnas i sin fulla omfattning.

Det skedde i all tysthet utan några pukor och trumpeter, trots att händelsen hade varit väl värd att firas bland diabetiker i hela landet. Detta var dock en synnerligen betydelsefull milstolpe på vägen mot en förbättrad diabetesvård med sikte på en mera allmänt genomförd individuell behandling och med hänsyn tagen till vetenskapens färskaste rön på området.

Tyvärr borttrycktes under våren 1951 såväl medicinalrådet Byttner som professor Hjalmar Holmgren och docent Henning Magnusson, alla tre inom loppet av fem månader och vid en tidpunkt då deras medverkan för klinikens utveckling som bäst behövts. Deras minne är väl värt att bevaras bland landets diabetiker för de stora insatser de gjort för att främja diabetesvården i vårt land.

Vårt trivsamma sjukhem

I allmänhet är det väl inte så särskilt lustigt att besöka ett sjukhus, men för oss på redaktionen är det faktiskt ett nöje varje gång vi tittar upp på »vår» diabetesklinik. Det är ett nöje och en tillfredsställelse att konstatera hur väl diabetikerna där blir omhändertagna och ompysslade. Det finns inte ett enda ställe till i detta land där vi diabetiker kan få åtnjuta en så omsorgsfull, noggrann och individuell behandling som här, där man har tillgång till landets förnämsta diabetes-specialister. Vid behandlingsin-

ställning på diabeteskliniken ut-sättes varje enskilt diabetesfall för ett utomordentligt noggrant studium innan man fastställer vilken behandling som är lämplig för det enskilda fallets egenart. Här anpassar man insulindoserna, inte bara efter en dygnskurva på blodsockret, utan också efter de rytmiskt förlöpande omsättnings-processerna i människokroppen. Svenska Diabetesstiftelsens sjukhem var förresten den första plats i världen där man införde en behandling som tog hänsyn till människokroppens dygnsrytmiska leverfunktion. Därigenom kan man i betydligt större utsträckning än eljest förhindra att diabetikern utsättes för onödiga risker av insulinbesvär och insulinkomor. På diabeteskliniken tillämpas inte heller några *ensartade* dietföreskrifter. Även i detta avseende tar man hänsyn till varje enskilt fall och föreskriver den dietform som bäst lämpar sig för det enskilda fallet.

Sjukhemmet är synnerligen välorganiserat och välutrustat. Det har ett ordentligt laboratorium med fullständig utrustning för alla de undersökningar och provtagningar som kan tänkas komma ifråga. Svenska Diabetesstiftelsen har inom sig utsett ett arbetsutskott, vilket samtidigt utgör styrelse för sjukhemmet. Denna styrelse består av följande personer:

Bankjuristen vid Skandinaviska Banken Anders Lind, (ordf.) Auktoriserade revisorn Erik Elinder och Överläkaren vid Mörby Lasarett med. avd., med. dr Gunnar Bergh med Riksförbundets

ordförande, aktuarien i Fångvårdsstyrelsen Curt Arnewi och ledamoten i Sjukhusdirektionen, Stadskollegiets 1:e v. ordf. Eric Johansson som suppleanter.

Överläkare och chef för sjukhemmet är docenten, med. dr. Jakob Möllerström.

Verksamheten vid sjukhemmet

Sjukhemmet omfattar f. n. 17 vårdplatser fördelade på 1-, 2- och 3-sängsrum. Då man här på de sockersjukas specialklinik lägger stor vikt vid att patienterna, så snart det enskilda diabetesfallet klarlagts genom ingående undersökningar och provtagningar, skall vistas uppe och vara i rörelse under själva inställningstiden, har det varit angeläget att tillgodose behovet av dagrum, skriv- och läsrum etc. Trots det relativt ringa antalet vårdplatser är därför sjukhemmet försett med 2 mindre och 1 större dagrum. Alla trivsamt och synnerligen smakfullt inredda. Man har till och med genom donationer kunnat pryda väggarna i dagrummen med en del förnämliga konstverk. Allt detta bidrar till att ge sjukhemmet karaktär av ett riktigt hem, vilket står i bjärt kontrast till de kala och otrivsamma rum som man vant sig vid från de allmänna sjukhusen. En bidragande orsak till den goda trivselen på sjukhemmet är naturligtvis också det faktum att läkarna här, i mycket större utsträckning än på de stora lasaretten och sjukhusen, har tid att ägna sig åt varje patient. Här är man som en enda stor familj. Man trivs och mår gott, och även detta är av stor betydelse när det gäller att

verkställa bästa möjliga behandlingsinställning. Det enda tråkiga kanske kan säga svara att man i allmänhet får stanna kvar så kort tid på sjukhemmet. Vårdtiden är nämligen i genomsnitt endast 12 à 14 dagar när det gäller behandlingsinställning eller -omställning. Den första halva tiden ligger patienten till sängs och det är då som alla provtagningar och undersökningar görs. Under den återstående halva tiden, anpassnings- eller inställningsperioden, vistas patienten uppe under förhållanden som så mycket som möjligt skall motsvara patientens normala tillvaro. Trots denna korta vårdtid lyckas man här på sjukhemmet i de allra flesta fall verkställa en så god behandlingsinställning att diabetikerna kan ha samma inställning år ut och år in utan att besväras av några betydande blodsockerstegringar, syrabildningar eller insulinkänningar.

En regelbunden efterkontroll

För den skull lämnar man naturligtvis inte diabetikerna åt sitt öde sedan de blivit utskrivna från sjukhemmet. Givetvis erfordras en regelbunden efterkontroll, vilken kan ske antingen från sjukhemmet eller av läkare i hemorten. Överläkaren fastställer i varje enskilt fall lämpliga tidsintervaller mellan kontrollundersökningar. I de fall efterkontrollen sker från sjukhemmet får patienten med lämpliga tidsintervaller eller vid behov till sjukhemmet insända prov med kompletterande uppgifter. Varje sådant prov granskas sedan av sjukhemmets läkare som med ledning av

resultatet meddelar vederbörande om han lugnt kan leva vidare med samma behandlingsinställning eller om han bör infinna sig vid sjukhemmet för närmare undersökning och eventuell omställning. När en patient lämnar sjukhemmet får han dessutom noggranna instruktioner om hur han skall sköta sig och att han vid tecken till mindre välbefinnande omedelbart skall kontakta sjukhemmet eller läkare på hemorten för eventuell efterundersökning.

Den medicinska vården vid sjukhemmet är nära knuten till andra specialavdelningars medverkan, särskilt vid Serafimerlasarettet och Karolinska Sjukhuset. Sälunda är överläkarens när-

maste medarbetare tillika förestandare för Serafimerlasarettets medicinska poliklinik, varigenom Serafimerlasarettets alla möjligheter stå till disposition när så erfordras. Ögonen ägnas stor uppmärksamhet och de följas från Karolinska Sjukhusets ögonklinik.

Vad kostar då kalaset?

Den här goda vården och behandlingen som vi får åtnjuta på stiftelsens diabetesklinik låter väl som en dröm för många diabetiker och ni undrar väl var haken ligger någonstans. Är det männe priset som skulle vara den där haken som kan hindra

forts. sid 16

*Förbundsstyrelsen vid sammanträde under riksstämman i
Norrköping 1954*

**Klara
fakta
om**

SUCARYL

(Cyklamatsodium, Abbott)

det nya, värmebeständiga sötningsmedlet utan näringsvärde

Vad det är: SUCARYL är ett nytt sötningsmedel utan näring, användbart vid tillagning av sockerförbjuden dietmat för diabetes- och fettsotpatienter. Dess funktion är att åstadkomma önskad sötma utan tillskott av kolhydrater och därmed underlätta för patienterna att hålla stränga dietföreskrifter. SUCARYL är värmebeständigt, vilket gör det användbart vid kokning, bakning, konservering och djupfrysning utan att det därmed förlorar sin sötma. Följden härav är att SUCARYL har vidsträckt användbarhet vid matlagning. SUCARYL har sockerliknande sötma och efterlämnar vid ordinärt bruk ingen bitter eller metallisk eftersmak.

I två former: SUCARYL finns numera i både natrium- och calciumform. De praktiska, skummande och skårade SUCARYL natriumtabletterna på ett åttondels gram finns i glas om 100 och 1000 stycken. SUCARYL calcium sötningslösning, en nyuppfunnen natriumfri form för strikt salt diet, finns i för hushållsbruk praktiska flaskor om 120 ml.

Rekommenderat bruk: När SUCARYL intages i normala mängder förekommer ingen upplagring av det i kroppen eller några toxiska verkningar.

Patienter på strängt saltfattigt diet bära emellertid använda calciumlösningen. Calciumformen av SUCARYL har lägre tröskel för bitter smak, förnimbar i vissa födoämnen när proportionen uppgår till 0,5 procent, jämfört med omkring 0,8 procent för natriumformen. Båda formerna äro lika bra vid ordinärt bruk.

ABBOTT LABORATORIES SKANDINAVISKA AB

Lindhagensgatan 132 Stockholm 30

Glad sommar forts. fr. sid 8

med dans till tidiga morgonen, varvid vi bland oss hade nöjet att som gäst se Norrköpings stadsfullmäktigeordförande, Arvid Karlsson. På pingstdagskvällen bjöd sedan Norrköpingsföreningen alla delegaterna på middag och då hade vi som hedersgäst Borgmästaren i Norrköping. Efter middagen blev det dans igen och den pågick under glad och festlig stämning till en bra bit över midnatt då vi skildes åt från både gamla och nyförvärvade vänner för att sova ut en smula till slut-

förhandlingarna på annandagen. När vi lämnade Norrköping och åkte var och en till sitt tror jag vi alla var besjälade av en och samma tanke. Måtte tiden till nästa Riksstämman gå fort så att vi ånyo får samlas till en lika trevlig och för det fortsatta arbetet stimulerande och energigivande samvaro. Och samtidigt sändes en tacksamhetens tanke till Norrköpingsföreningen, och dess duktiga styrelse, som ordnat en Riksstämman så perfekt, så välsmord och så trevlig som den nånsin kunde bli. *Red.*

Från Riksstämman, de danska och norska gästerna i sällskap med Curt Arnewi och Nils Stridh.

*Från Riksstämman, Riksförbundets ordförande förlustar sig med Kiruna-
representanter.*

De sockersjukas ... forts. fr. sid 12

diabetikerna i allmänhet att dra nytta av specialistvården vid sjukhemmet? Men så illa är det gudskelov inte. Priset beror till stor del på vad den enskilde diabetikern i realiteten har råd att betala. När vi ligger på ett allmänt sjukhus behöver vi ju inte själva betala vad vårdplatsen verkligen kostar. Vi betalar bara en mindre summa per dygn (i Stockholm 5: — på allmän sal) och resten skjuter stat och kommun till. Det där tänker vi i allmänhet aldrig på då det ordnas automatiskt utan vårt ingripande. När det gäller att hjälpa till och bestrida kostnaderna för vård av diabetiker på stiftelsens sjukhem är kommunerna inte fullt så generösa men skillnaden är dock inte så förskräckligt stor, åtminstone inte när det gäller folk med måttliga inkomster. Den väsentliga skillnaden är egentligen att landstingen och städerna vid fastställande av bidrag till vård å sjukhemmet rättar sig efter varje enskild diabetikers ekonomiska resurser. Den som har mycket god ekonomi kan sålunda få betala hela vårdkostnaden själv, men för den som har måttliga inkomster bidrar kommunerna med varierande belopp (beroende på inkomstens storlek) från en mindre summa per dygn upp till hela vårdkostnaden. I praktiken innebär ju detta att vi får betala ungefär vad vi har råd till för vård på specialkliniken och det får man väl anse vara rätt vettigt. Förutsättningen för att kommunerna skall skjuta till detta bidrag är emellertid att man

av vederbörande lasarettsläkare remitteras till sjukhemmet för specialistvård. I början var lasarettsläkarna ute i landet litet ovilliga att skriva ut dylika remisser, men sedan nu sjukhemmet varit igång några år och tillvunnit sig respekt och aktning över såväl hela Sverige som på många ställen i utlandet remitterar för varje dag allt fler läkare sina diabetiker till Svenska Diabetesstiftelsens specialklinik. De som bor i Stockholms stad eller län behöver inte en gång bekymra sig för den detaljen. Där ordnar sig remitteringen automatiskt, bara man tar kontakt med sjukhemmet.

Stiftelsens självkostnad per vård dag är vid full beläggning f. n. 50 kronor, vilken summa Stockholms Stad och Län betalar för sina patienter. För sockersjuka i Stockholm utfärdas ansvarsförbindelse av Sjukhusdirektionen genom Sjukhusavgiftsdelegerades försorg. På grundval av tidigare kalkyler beräknades från början vårdkostnaden till 38 kronor per dag, vilket med ledningens envishet att inte höja vårdpriserna, trots stigande omkostnader, åsamkade Diabetesstiftelsen en mycket stor förlust, som fortfarande hårt tynger skattmästaren. Sedan vårdavgifterna nyligen reviderats så att de motsvara sjukhemmets faktiska omkostnader synes vår diabetesklinik åter bli självförsörjande. De nuvarande vårdavgifterna äro fastställda till:

För enskilt rum 55 kronor per dygn och för delat rum 50 kronor per dygn.

Förutsättningen för att man själv skall behöva bestrida hela

denna kostnad är sålunda att man har en så god ekonomi att man kan anses ha råd till det. För flertalet diabetiker ligger det väl så till att de ha så pass relativt måttliga inkomster att de kan förvänta sig större eller mindre bidrag från städer eller landsting till vårdkostnaden. Givetvis hoppas vi att den ekonomiska behovsprövningen så småningom skall försvinna och det är ju mycket möjligt att den gör så snar Diabetestiftelsen lyckats utverka statsbidrag till driftskostnaderna. Ansökan om dylikt bidrag är förresten helt nyligen inlämnat till Inrikesdepartementet och skall väl snart behandlas. Vi får hoppas att det går lättare för myndigheterna att göra en insats nu när

Svenska Diabetestiftelsen »dukat bordet» åt dem.

Forskning och undervisning

I det statliga utredningsförslaget talades det också om att specialkliniken skulle vara en institution för klinisk vetenskaplig forskning rörande diabetes, och inte heller detta har blivit bortglömt på stiftelsens sjukhem. Ända sedan starten har det pågått en ständig klinisk forskning vid sjukhemmet, och ett flertal forskare har bearbetat och håller på med bearbetning av kliniska rön och erfarenheter som vunnits vid sjukhemmet. Just i dagarna har en forskare publicerat en avhandling om förekomsten av olika komplikationer vid diabetes, ba-

*Unna Er
en bit väl-
smakande
choklad*

För diabetiker:

upp till 4 kakor kan
förtäras per dag.

MAZETTI

serat på undersökningar av ett stort antal diabetiker som vårdats på stiftelsens sjukhem, och för närvarande pågår en stor undersökning som syftar till att söka klarlägga sambandet mellan två olika komplikationer vid diabetes.

För Svenska Diabetesstiftelsen liksom för alla andra stiftelser är givetvis tillgångarna begränsade och därmed också sjukhemmets tillgångar, vilket naturligtvis gör att det finns mycket som man skulle vilja göra men som man får avstå ifrån till följd av brist på medel. Bland annat skulle man vilja låta unga läkare, både svenska och utländska, få praktisera vid sjukhemmet och ta del av den specialvård som där ges åt patienterna, så att läkarna sedan blir ännu bättre skickade att handha den praktiska diabetesvården och i sin tur får möjlighet att utbilda sjuksköterskor och laboratorieassistenter. Allt i syfte att ge

de sockersjuka en så god och omsorgsfull behandling som möjligt.

Men en sådan sak kostar pengar och tyvärr förslår inte stiftelsens tillgångar till något dylikt än. Här kan vi diabetiker själva göra en verkligt värdefull insats som också så gott som direkt kommer oss själva till nytta.

Hur självskrivet det än borde vara och hur gärna vi än skulle se att staten i detta avseende gjorde en kraftansträngning, så har vi förmodligen inte så mycket att vänta från det hållet inom överskådlig tid. Nej, skall någonting hända måste nog diabetikerna själva ilska till och göra slag i saken, precis som det gick till när specialkliniken grundades. Vi har en verklig chans att göra någonting här nu. Låt oss inte försitta den utan låt oss alla plocka fram en bit av vad vi har samlat på kistbotten och skänka det till en fond för specialutbildning av

forts. sid 2

Insulinets verkningar

i kroppens ämnesomsättning är i dag ett lika aktuellt diskussionsämne som för 30 år sedan då hormonet upptäcktes och de sockersjukas utsikter så radikalt förändrades. Nu vet man att insulinet inte är det slutliga svaret på sockersjukans problem och strängt taget har man ännu inte löst frågan om sockersjukans innersta orsaker. Hittills har man haft vissa skäl att anta att insulinet verkade genom att möjliggöra upplagringen av tillförda kolhydrater i form av glykogen

framför allt i lever och muskler. Nu har en rad forskare emellertid tvivlat på denna funktion och nyligen har bl. a. en svensk forskargrupp publicerat ett bidrag där de kunnat visa att djur (i detta fall får) kunnat hållas vid liv utan bukspottskörtel (som ju producerar insulinet) och att glykogenbildningen samtidigt skedde helt oberoende av insulinet. Insulinets funktion är således fortfarande en lockande forskaruppgift med många olösta och viktiga frågor på sitt program.

P. H—n.

KRÖNIKAN av PETTER

Sommarsvärmerier och andra nöjen

Den bistra svenska sommaren har brutit ut nu och de små människobarnen arbetar för högtryck för att hitta på ett sätt att kompensera de lågtryck som enligt lagen om alltings djävlighet sätter sin prägel på vädret de närmaste månaderna. En del har kommit på idén att ersätta ett blått högtryck med ett högt blodtryck, och om dom kan man just nu läsa i dagstidningsspaltarna under rubriken personligt. Det är både intressant och lärorikt att studera de olika nödroppen, och dessutom absolut nödvändigt för att kunna följa med utvecklingen och vara informerad om vad som i den branchen är högsta mode i år. I varje fall skall det inte vara någon fänrik i år och inte heller någon »bridgespelare eller annan intelligenssnobb». Dylika suspekta individer göre sig ej besvär, påpekar en »bildad, berest, temperamentsfull och frånskild fru med stor livserfarenhet». Där emot är hon vådligt intresserad av att få tag på en »humoristisk golfspelare med sinne för musik», vilket man väl förstår när man tänker sig in i hennes situation. Där har hon rest omkring med sin bildning och sitt temperament och skaffat sig livserfarenhet medan hennes träkmåns till karl förnött tiden med att hänge sig åt Culbertssonska orgier, och fullständigt glömt bort att vare sig hålla på hur det står till med hustruns växande bildning och

livserfarenhet, eller piska matorna på fredagarna. Nu drömmer denna stackars förtrampade kvinna om en man med vältränade överarmsbiceps, vilken besitter en sådan myckenhet av humor att det låter som musik för hans öron när den temperamentsfulla hustrun ber honom förlägga golfträningen till bakgården och sätter en mattpiskare i stället för golfklubba i hans händer.

Klart är att efterfrågan på muskelknuttar är stor i år, vilket bevisar att reklamens makt inte är så stor som den påstås vara. Har de till äktenskap utbjudna damerna inte hört talas om att det finns någonting som heter dammsugare, hushållsassistenter och diskmaskiner? Det är utmärkta redskap, som absolut inte kan beskyllas för intelligenssnobberi eller bridgeintresse, och så går dom att stänga av, vilket inte alltid är lika lätt med en levande hushållsassistent. En dylik kan ju tänkas vilja ha ett och annat ord med i laget någon enstaka gång. Kanske inte så mycket för att han väntar sig att någon skulle ta hänsyn till hans små galanden, utan mera för formens skull och för att övertyga sig själv om att rösten finns kvar.

Till skillnad från de blygsamma kvinnorna har de annonserande männen synnerligen högt ställda krav på den önskade partnern. En gosse som påstår sig tycka om en sund själ i en sund kropp, visar sig samtidigt vara så blåögd att han hoppas få svar från

någon liten kvinna, som å ena sidan är *uppriktig* och å den andra *struntar i pengar*. Var finns månne denna verkligt goda cigarr? Eftersom den hoppfulle annonsören tecknar sig, utländsk ingenjör, kan man tänka sig att det blivit något litet fel med översättningen. Han avser förmodligen en kvinna som uppriktigt struntar i hur mycket pengar hon slänger ut på honom, och det låter ju mera mänskligt och naturligt.

Att man i sommar är mer än vanligt angelägen att skaffa sig en värmande vän beror måhända på bävan inför den kommande solförmörkelsen den sista juni i år. Att döma av experternas uttalanden kommer detta att bli något alldeles rysansvärt vidrigt. »Då släcks solen så småningom, det kylnar till i luften med underliga vindstötar och landskapet tycks stelna i det kalla dystra och hemska koronaljuset, som i totalitetsögonblicket slår ut som en gyllne ring, innerst purpurfärgad och förmodligen genomsprängd av protuberanser, utåt blåviolett, kring den kolsvarta månskivan. Tamdjuren återvänder från bete-

na, ugglor och läderlappar fladdrar ut, blomkalkarna sluter sig.» I sanning en ruskig upplevelse, som Petter för sin del skall be att få bli förskonad ifrån.

Det finns så mycket som är trevligare och mera njutbart. T. ex. att gå i Humlegården i Stockholm och titta på lillprinsen när han och hans skolkamrater har rast. Petter och dom andra hyenorna upphör aldrig att förvåna sig över den sant demokratiska anda som råder bland klasskamraterna. Om man inte så väl visste hur det låg till kunde man svära på att det var helt vanliga sunda barn det rörde sig om, men nu slipper man det ty svärandet sköter ungarna om bra mycket bättre än vi. Petter blev dock en smula chockerad häromdan när han banade sig fram genom mängden till den ljuslockige skolgosse som stod i centrum för allas intresse och hälsades med ett glatt »djävla tjuvgubbe». Tänk ändå så mänskligt, viskade en gammal adelsdam från övre Gärdet i örat på Petter och drog sig lite närmare det blivande majestädet. Tydligt fann högstden samme denna uppvaktning vara en smula för plebejiskt påträngande varför han vände sig om och i ordalag, vilka inte gick att missförstå, bad den gamla adelsdamen från övre Gärdet vara så utsökt tillnötsgående att hon skyndsamt förpassade sig till en plats som ligger bra mycket djupare än undre Gärdet. Den gamla adelsdamen visade sig vara en lydig undersåte ty hon försvann fortare än kvickt i riktning mot förargelsens herrhus i humle-

Kera mikugnar, sv. patent

Lättskötta elektr. ugnar för hobby, hantverk och industri från 150 :-.

Broschyr på begäran. Glasyr och annat material. Keramik och porslinsbränning utföres.

SEEMANN
Pipersgatan 3, Stockholm.
Telefon 50 32 55.

gårdsgatshörnan, där hon tydligen väntade sig att ingången till nyssnämnda helvete befann sig.

Om hon inte haft fullt så bråttom att demonstrera sin undersåtliga lydnad hade hon i likhet med Petter fått tillfälle att konstatera hurusom den förmente tronarvingen gick fram till en medelålders, lätt pussig stockholmskristställare iklädd brunt plommonstop med gul väst och yttrade: Hej fassan, har du inte läs-

kat dig tillräckligt bland noblesen snart så jag kan få sluta i den här jäkla bromsskolan och börja i ett riktigt plugg.

P. s. Från Riksmarskalksämbetet meddelas med ensamrätt för Diabetes att hans kunglig höghet lillprinsen den dagen fick stanna inne under rasterna som straff för att han med en skomakarkniv knipsat av flätorna på lilla Maud-Louise Geijercrona.

QUEEN ANNE

Scotch
Whisky

Rare in
quality

Exquisite
in style

By Appointment
Wine &
Spiritmerchants
to the late
King Georg VI

På systembolagen: 1/1 but.: 24:50 — 1/2 but.: 13:15 — Katalog nr 447

FRÅN LOKALFÖRENINGARNA

Hässleholm

Årsmöte med De sockersjukas förening i Hässleholm med omnejd har hållit i Folkets hus under ordförandeskap av Ernst Jansson. Riksförbundsled. Yngve Stranke, Karlskrona höll föredrag om förbundets arbete till de sjukas fromma.

Han nämnde bl.a. att de sockersjuka numera kan erhålla tidsbestämda körkort på två år.

Föreningens medlemsantal var vid årets slut 28. Genom utsända listor har föreningen tillförts 575 kr. Styrelsen fick följande sammansättning: ordf. Bertil Söderdahl, Hässleholm, v. ordf. Bernhard Andersson, Tyringe, sekr. Ernst Jansson, Hässleholm, v. sekr. fru Ester Larsson-Lundkvist, Hässleholm,

kassör Georg Jakobsson, Hässleholm, E. Hall, Vinslöv, Karin Linde, Hässleholm och Karin Lovén, Hörja. Revisorer blev Hilding Ströbeck, Sösdalen, och Edvin Persson, Mätteröd.

Mötet beslöt att till riksförbundet översända 100 kr. till ögonforskningen. En medlem skall beredas vistelse på rekreationshem.

Göteborg

Föreningen för Stockersjuka i Göteborg m. o. hade söndagen den 9 maj bussutflykt.

Klockan 10 startade vi från Gustav Adolfstorg, ett fyrtiotal medlemmar. Solen sken och våren hade på allvar visat sin bästa sida. Färden gick genom Kungälv och upp till Hällungens Sommarhem, där de som inte tidigare hade haft tillfälle att se föreningens barnkoloni gjorde detta. Efter att ha besett denna och beundrat den vackra utsikten över sjön Hällungen, smakade kaffet gott, och då det var gott och varmt väder, kunde vi till och med avnjuta detta i det fria.

Efter två timmar bröto vi upp och embarkerade bussen som förde oss till det gamla exercisfältet Backamo. Där

forts. sid 24

Söta med Soletter

Det enklaste sättet att använda Soletterna i matlagning är att göra en Solett-lösning. 100 st. Soletter lösas i 1 l. vatten.

1 tsk av denna lösning motsvarar

1 tsk strösocker.

SOLETT-LÖSNINGEN ÄR PRAKTISK ATT ANVÄNDA TILL SÖTNING OCH SMAKSÄTTNING AV:

Maträtter, bakverk, drycker etc.

Solett-lösningen bör tillsättas strax före serveringen och helst ej kokas med i någon rätt.

ASTRA

NÄR DET GALLER
mopeder och cyklar
Radio- och Sportartiklar

Vänd Dig till

Norgrens Eftr.

RUNE SANDBERG

Cykel- & Sportaffär

Birkavägen 15, Södertälje

Tel. 351 43.

SandW

NUTRADIET

Konserver

— motsvarar läkarnas och de dietförändes anspråk på en tillförsel året runt av högklassiga och okryddade födoämnen. NUTRADIET-konserver, frukter, grönsaker och juicer äro av samma höga kvalitet som SandW konserver, så när som på att de äro inlagda utan tillsats av socker eller salt.

NAS I FÖLJANDE SORTERING:

fruit cocktail, grapefruit, persicor, grapefruit juice, pineapple juice och
kar om ca. 2 portioner och säljas av
felsaffärer över hela landet.

agent för Skandinavien:

NORDQUIST H. A. B.
STOCKHOLM

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248800

Från lokalföreningarna forts. fr. sid 22 blev det en stunds uppehåll och flera av de äldre manliga deltagarna fick tillfälle att i minnet återuppleva sin bevaringstid på Backamo. Detta var Bohusläns regementets mötesplats från 1720-talet till hösten 1913 då regementet flyttades till Uddevalla. Från Backamo fortsatte vi till Lilla Edet där vi besåg slussen. Vi såg även en del av Lilla Edets pappersbruk då vi for genom samhället. Färden hem genom den vackra Älvdalen bjöd på mycket sevärdheter. Göta med sin sulfittfabrik, Lödöse, under medeltiden Sveriges enda stad på västkusten, Surte med sitt stora glasbruk o. s. v. Vid halv femtiden var vi åter i Göteborg efter en genomtrevlig och lyckad bussresa.

R. J.

Örnsköldsvik

Örnsköldsviksföreningen hade sitt vårsammanträde den 4 maj och härvid redogjorde Kuratorn vid länslasarettet

i Örnsköldsvik Barbro Sjöström för den obligatoriska sjukförsäkringen, som träder i funktion den 1 januari 1955. Till mötet hade över hälften av föreningens numera 70 medlemmar infunnit sig och lyssnade med stort intresse till den intressanta redogörelsen. Då de flesta människor endast läst om sporadiska frågor rörande sjukförsäkringen och aldrig sett den sammanfattad och det dessutom är svårt att smälta alla siffror vid ett föredrag, beslöt föreningens styrelse att sända ut en sammanfattning av anförandet till samtliga medlemmar. Efter Fru Sjöströms redogörelse tog Lars Edholm de närvarande med på en underbar tur genom svenska fjällvärlden med hjälp av en serie utsökta färgbilder med kåseri. För den musikaliska underhållningen under kvällen svarade Folke Sjödin och kvällen avslutades med kaffe och allsång.

B. N.

En nyhet för diabetikerna

Då jag häromdan var inne och handlade hos Arvid Nordqvist på Birger Jarlsgatan i Stockholm fick jag, bland alla delikatesser och godsaker på hyllorna, syn på någonting för mig alldeles nytt. Det var en monter med någonting som kallades »Nutradietkonserver».

Då jag frågade vad det var för någonting fick jag veta att det var en ny typ av konserver från den californiska firman SandW, vars inläggningar ju är välbekanta och uppskattade i Sverige. Till glädje för sockersjuka och andra dietförande personer har SandW lagt in en serie frukter, fruktjuicer och grönsaker under märket »Nutradiet». Skillnaden mellan

de här inläggningarna och andra av SandW är att »Nutradietkonserverna» är inlagda utan tillsats av vare sig socker eller salt. Man har inte heller använt några konserveringsmedel eller artificiella sötningsmedel, och inläggningarna kontrolleras genom fortlöpande läkaranalyser upplyste expeditionen.

Jag fäste mig vid den praktiska storleken på burkarna. De innehöll ungefär två portioner. Det fanns annanas, aprikoser, fruitcocktail och mycket annat att välja på. Då priset också föreföll måttligt kunde jag inte motstå frestelsen att köpa hem ett par burkar med några av de här nya konserverna.

Billy.

